

Посвідчення договорів про поділ спадкового майна між спадкоємцями

Поділ майна, що успадковується, можливий як при спадкуванні за законом, так і за заповітом. Звісно, якщо тільки заповідач не розподілив конкретно своє майно між спадкоємцями, та кожний із них не стає власником конкретної речі.

Кожен зі спадкоємців має право вимагати виділу своєї частки зі спадкового майна в натурі.

Коли вимога щодо виділу майна виходить від усіх спадкоємців – мають місце правовідносини щодо поділу спадкового майна.

Спадкове майно — це окрема річ, сукупність речей, а також права та обов'язки, що залишилися після смерті особи.

Сторонами є спадкоємці. Ними за заповітом і за законом можуть бути:

- фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини;
- особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини.

Спадкоємцями за заповітом можуть бути юридичні особи та інші учасники цивільних відносин.

Крім того, законодавством передбачено коло осіб, які усуваються від права на спадкування. Тобто, вони не мають права укладати договір про поділ спадкового майна. Зокрема, це такі особи:

- які умисно позбавили життя спадкодавця чи будь-кого з можливих спадкоємців або вчинили замах на їхнє життя;
- які умисно перешкоджали спадкодавцеві скласти заповіт, внести до нього зміни або скасувати заповіт і цим сприяли виникненню права на спадкування у них самих чи в інших осіб або сприяли збільшенню їхньої частки у спадщині;
- шлюб між якими є недійсним або визнаний таким за рішенням суду;
- батьки після дитини, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав і їх права не були поновлені на час відкриття спадщини, батьки (усиновлювачі) та повнолітні діти (усиновлені), а також інші особи, які ухилялися від виконання обов'язку щодо утримання спадкодавця, якщо ця обставина встановлена судом;
- за рішенням суду особа може бути усунена від права на спадкування за законом, якщо буде встановлено, що вона ухилялася від надання допомоги спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані.

Укладення договорів про поділ спадкового майна можливе після визначення кола спадкоємців (тобто, після закінчення строку на прийняття спадщини, встановленого законодавством) та за наявності документів щодо належності спадкового майна спадкодавцю.

Договір про поділ спадкового майна повинен укладатися до моменту видачі свідоцтва про право на спадщину.

До договору застосовуються загальні правила цивільного законодавства про форму та порядок укладення подібних договорів.

Посвідчення договорів про поділ спадкового майна здійснюється будь-яким нотаріусом за наявності довідки про встановлення кола спадкоємців та витягу зі Спадкового реєстру про заведення спадкової справи.

Документи, що подаються нотаріусу для посвідчення договору поділу спадкового майна:

1. документи, за якими встановлюються особи спадкоємців (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, національний паспорт іноземного громадянина, паспорт іноземного громадянина для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт, посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон тощо);

2. реєстраційний номер облікової картки платника податків за даними Державного реєстру фізичних осіб-платників податків (для фізичних осіб);
3. документи, які підтверджують родинні чи інші стосунки зі спадкодавцем;
4. документи, які підтверджують право спадкодавця на майно, що буде предметом договору про поділ спадкового майна;
5. свідоцтво про смерть;
6. якщо договір про поділ спадкового майна посвідчено з доплатою – згода другого з подружжя спадкоємців;
7. якщо договір про поділ спадкового майна посвідчено за участю малолітніх та/або неповнолітніх осіб – згода батьків (або законних представників), дозвіл органів опіки та піклування.

 **МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ**

**ДОВІРА
СПРАВЕДЛИВІСТЬ
ЗАКОН**

**Посвідчення договорів
про поділ спадкового майна
між спадкоємцями**